

Behandling af knoglemarvssygdomme med Vidaza®

Vi anbefaler dig medicinsk behandling af din knoglemarvssygdom med lægemidlet Vidaza®, der indeholder stoffet azacitidin.

Dette materiale kan være en hjælp til at få et overblik over behandlingen. Dine pårørende kan også have glæde af at læse materialet for bedre at kunne støtte dig i behandlingsforløbet.

Inden behandlingen starter, informerer vi dig også mundtligt om behandlingens virkning og bivirkninger.

Sådan virker medicinen

Vidaza® er en form for kemoterapi, som bruges til behandling af knoglemarvssygdommene myelodysplastisk syndrom (MDS), akut myeloid leukæmi (AML) og kronisk myelomonocytær leukæmi (CMML).

MDS, AML og CMML er sygdomme i knoglemarven, som medfører, at knoglemarven danner for få normale blodceller og i stedet danner for mange umodne celler.

Vidaza® hæmmer blandt andet cellens opbygning (methylering) af DNA (cellens genetiske kode), som herved bliver defekt. Hermed bliver kræftcellen forhindret i at udvikle sig.

Sådan foregår den medicinske behandling

Behandlingsforløbet

Du får Vidaza® hver dag i enten 5 eller 7 dage, svarende til 1 behandlingsserie. Efter hver serie er der en hvileperiode på 3-5 uger. Hvor mange serier du skal have, afhænger af din sygdom, og hvordan du tåler behandlingen. Det vurderer vi blandt andet ud fra en knoglemarvsprøve.

Du skal have taget blodprøver inden hver behandlingsserie med Vidaza® for at kontrollere, at du har blodceller nok. Desuden viser blodprøverne, om din lever og dine nyrer fungerer, som de skal, så du kan udskille medicinen og affaldsstofferne. Ofte gives der tablet Allopurinol samtidig med Vidaza® for at hjælpe med at udskille affaldsstofferne.

Du skal nogle gange have taget blodprøver imellem hver behandlingsserie, så vi kan se, hvordan behandlingen påvirker dine blodceller. Din læge og sygeplejerske vil fortælle dig om dit konkrete behandlingsforløb.

Her kan du se, hvordan en behandlingsserie kan se ud:

Aktivitet	Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6	Dag 7	Dag ?
Blodprøver	X							X
Vidaza®	X	X	X	X	X	(X)	(X)	
Eventuelt Allopurinol	X	X	X	X	X	(X)	(X)	

Du holder pause mellem dag 6 (eller 8) og indtil dag 28-42.

Sådan får du behandlingen

Du får Vidaza® som en indsprøjtning under huden enten på låret, i maveskindet eller på overarmen. Afhængig af den dosis medicin, du skal have, vil medicinen blive fordelt i 2 sprøjter. Så bliver mængden, der sprøjtes ind under huden, ikke for stor. Du bliver stukket et nyt sted hver dag.

Bivirkninger

Du kan få bivirkninger af behandlingen med Vidaza®. Bivirkninger er utilsigtede virkninger af medicin. Nogle bivirkninger er hyppige, men ikke alvorlige. Andre er sjældne, men kan være alvorlige. Tal med os, hvis du oplever bivirkninger under behandlingen. Så kan vi hjælpe med at lindre bivirkningerne.

Hvis bivirkningerne er alvorlige, kan din læge nedsætte dosis af Vidaza®, afbryde behandlingen midlertidigt eller vælge at stoppe behandlingen.

De mest almindelige bivirkninger ved behandlingen er nævnt i det følgende.

Reaktioner fra indstiksstedet

En almindelig bivirkning til Vidaza® er reaktioner ved det sted, hvor du har fået indsprøjtningerne. En reaktion kan være alt lige fra et blåt mærke til et stort, smertefuldt, rødt mærke. Reaktionerne går som regel væk efter nogle dage.

Du kan selv gøre følgende for at lindre symptomer omkring indstiksstedet:

- Hvis din hud er smertefuld eller rød, kan du lægge et omslag på i 15 minutter ad gangen. Du kan bruge et koldt eller varmt omslag, alt efter hvad du finder mest behageligt. Omslaget må ikke være meget varmt, da det kan forværre dine symptomer eller danne blærer på huden. Omslaget må heller ikke være is, da det muligvis kan påvirke den måde, hvorpå Vidaza® bliver optaget i dit blodomløb. Brug fx en kold klud eller et håndklæde, du har haft i fryseren eller har varmet kortvarigt i mikroovnen eller på radiatoren.
- Hvis din hud klør, kan antihistamin-creme eller mild steroidcreme være nyttig. Tal med lægen eller sygeplejersken herom.

- Hvis dine hudreaktioner er meget generende, kan lægen eventuelt ordinere binyrebarkhormon i tabletform til dig.

Infektion

Du vil have en øget risiko for at få infektioner i perioder af din behandling. Det skyldes kemoterapiens virkning på de raske celler i knoglemarven. Kemoterapien medfører, at antallet af hvide blodlegemer (leukocytter) bliver nedsat. De hvide blodlegemer er vigtige i kroppens forsvar mod infektioner.

Hvis du får ét eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte os. Lægen vurderer så, om du skal indlægges og behandles med antibiotika i en blodåre, eller om du kan være hjemme og få antibiotika som tabletter.

Du skal især være opmærksom på følgende symptomer:

- Almen utilpashed og kulderystelser
- Temperatur over 38,3 grader.

Du kan selv gøre følgende for at undgå infektioner:

- Sørg for god håndhygiejne efter toiletbesøg og før måltider.
- Undgå kontakt med personer, der hoster, er forkølede eller har feber.

Hold desuden dagligt øje med, om du har:

- belægninger i munden eller synkesmerter
- tegn på betændelse i huden
- smerter ved endetarmen.

Blødning

Du kan have øget risiko for at få blødning i perioder af behandlingen. Det skyldes også kemoterapiens virkning på de raske celler i knoglemarven. Kemoterapien medfører, at antallet af blodplader (trombocytter) bliver nedsat. Blodpladerne er med til at stoppe blødninger.

Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt herunder, og blødningen ikke hører op af sig selv, skal du kontakte os. I så fald skal du måske have transfusion med blodplader (blodtransfusion). Du skal især være opmærksom på følgende symptomer:

- Blødning fra næse, mund eller skede
- Blod i afføring eller urin
- Mange blå mærker eller små røde prikker i huden, specielt på benene.

Du kan selv gøre følgende for at undgå blødning:

- Brug en blød tandbørste.

- Tag ikke såkaldt gigtmicin, der indeholder stoffet ibuprofen, samt smertestillende medicin, der indeholder acetylsalicylsyre, som øger risikoen for blødninger. Spørg os, hvis du er i tvivl om, hvilke præparater det drejer sig om.
- Undgå kraftig fysisk anstrengelse.
- Undgå at drikke alkohol, hvis dit blodpladetal er lavt, da alkohol kan forstærke blødningstendensen.
- Undgå forstoppelse.

Blodmangel

Du kan have øget risiko for at få lav blodprocent (hæmoglobin) i perioder af din behandling. Blodmanglen opstår, hvis antallet af røde blodlegemer bliver nedsat, når behandlingen påvirker de raske celler i knoglemarven. Hvis blodprocenten er lav, skal du måske have blodtransfusion.

Du skal især være opmærksom på:

- åndenød
- hjertebanken.

Du kan selv mindske generne ved lav blodprocent ved at:

- undgå større fysisk anstrengelse
- rejse dig forsigtigt, så du ikke falder.

Træthed

De fleste oplever træthed i forbindelse med sygdommen, men også under behandlingen med kemoterapi. Du kan opleve en træthed, der ikke forsvinder trods hvile og god nattesøvn.

Du kan selv gøre følgende for at afhjælpe træthed:

- Hold flere små hvilepauser i løbet af dagen
- Sørg for at få frisk luft og gå gerne nogle små ture.
- Sørg for let adspredelse i din hverdag.
- Bed familie og venner om hjælp til praktiske gøremål.

Vær forsigtig, når du kører bil eller anvender maskiner, hvis du føler dig meget træt umiddelbart efter behandlingen.

Smerter

Behandlingen kan give muskel- og ledsmerter. Disse smerter forsvinder, når du er færdig med din behandling. Tal med lægen eller sygeplejersken, hvis du får behov for smertestillende medicin.

Kvalme og opkastning

Du kan opleve at få kvalme og opkastning af Vidaza®. Tal med sygeplejersken eller lægen om din kvalme og opkast, da det kan være nødvendigt, at du får kvalmestillende medicin.

Du kan selv gøre følgende for at modvirke kvalme:

- Spis, når du føler dig sulten.
- Drik så meget, som du kan.
- Sid op, når du spiser.
- Spis let fordøjelig mad, fx frugt, desserter, kiks og lignende.
- Spis i øvrigt det, du har lyst til.
- Anret maden pænt, og få eventuelt en anden til at anrette maden for dig.

Ændret afføring

Du kan få forstoppelse eller tynd mave (diarré) efter en behandling med Vidaza®.

Forstoppelse

Hvis du får forstoppelse, er det vigtigt, at du tager det afføringsmiddel, som du får anbefalet. Du kan købe afføringsmidler på apoteket uden recept.

Du kan selv gøre følgende for at holde maven i gang:

- Drik rigeligt med væske.
- Hold dig i bevægelse og undgå sengeleje.
- Spis fiberrigt, fx grøntsager, hvedeklid, tørrede frugter i form af svesker, abrikoser, rosiner.

Diarré

En af årsagerne til diarré er, at slimhinderne i tarmen afstødes, og tarmens evne til at opsuge væske bliver nedsat. Det kan derfor være nødvendigt at være indlagt i forbindelse med længerevarende diarré, så du kan få væske direkte i blodbanen. Det kan også være nødvendigt at give stoppende medicin.

Hvis du har let diarré, kan du selv gøre følgende for at mindske symptomerne:

- Drik rigeligt, fordi du mister væske.
- Spis bananer, dåsefrugt, supper og drik sportsdrikke for at holde saltbalancen.
- Undgå fiberrige grøntsager.
- Følg eventuelt gamle husråd om at spise revet æble, havresuppe, hvidt brød, kartoffelmos og ris. Det kan muligvis afhjælpe diarréen.

Har du feber og diarre, skal du kontakte os, da du kan have en tarminfektion, som kræver behandling.

Nedsat appetit

Din lyst til mad kan ændre sig under den medicinske kræftbehandling. Mange patienter oplever, at maden kommer til at smage anderledes. Smagen bliver normal igen, når du ikke mere får kemoterapi.

Du kan selv gøre følgende, hvis du har nedsat appetit:

- Spis først og fremmest det, du har lyst til.
- Spis mange små måltider i løbet af dagen.
- Tilsæt din mad fløde og fedtstof. Brug smør på brødet.
- Drik proteindrikke.

- Supplér med nødder, mandler og mørk chokolade.
- Spis af en lille tallerken, da maden så ofte ser mere indbydende ud.
- Drik gerne 2-3 liter væske om dagen – især de første dage efter en behandling, da udskillelsen af affaldsstoffer øges gennem urinen.

Humør

Dit humør kan blive påvirket af både sygdom og behandling. Du kan blive modløs og nedtrykt. Nogle få udvikler en egentlig depression. Fortæl lægen eller sygeplejersken, hvordan du har det.

Nedsat eller manglende sexlyst

Din lyst til sex kan blive forringet eller helt ophøre i en periode under og efter behandlingen. Det skyldes en lang række fysiske og psykiske faktorer. Dannelsen af kønshormonerne nedsættes, og behandlingerne medfører generelt øget træthed og påvirkning af humøret.

Du bør beskytte dig og din partner mod graviditet, mens du er i behandling med Vidaza®, da behandlingen kan give skade på et foster.

Andre bivirkninger

Mere sjældent er beskrevet hovedpine, trykken for brystet, synsforstyrrelser, ændringer i blodtrykket, søvnproblemer, forvirring og angst som følge af behandlingen.

Ganske få mennesker reagerer allergisk på Vidaza®. Gør du det, kan det betyde, at behandlingen må ophøre.

Vær opmærksom på

Kontakt os altid ved:

- temperaturstigning over 38,3 grader
- andre tegn på infektion
- blødning.

Kontakt og mere viden

Har du spørgsmål, eller har du brug for flere oplysninger, er du velkommen til at kontakte os. Du kan også hente oplysninger om medicinen på <https://min.medicin.dk> eller <https://indlaegsseddel.dk>

Hæmatologisk Ambulatorium

Tlf. 97 66 38 00

Mandag – fredag 8.00 – 15.00

Sygeplejersken træffes bedst 10.00 - 13.30

Hæmatologisk Sengeafsnit 7 Vest

Tlf. 97 66 38 01

Vi træffes efter kl. 15.00 samt weekender og helligdage

Se vores hjemmeside: <https://aalborguh.RN.dk/hæmatologi>